

Presse og Information

Den Europæiske Unions Domstol
PRESSEMEDDELELSE NR. 32/12
Luxembourg, den 22. marts 2012

Generaladvokatens forslag til afgørelse i sag C-12/11
Denise McDonagh/Ryanair Ltd

Ifølge generaladvokat Yves Bot skal et transporterende luftfartsselskab sørge for forplejning til og indkvartering af passagerer, hvis fly er blevet aflyst på grund af usædvanlige omstændigheder, såsom lukningen af luftrummet efter vulkanen Eyjafjallajökulls udbrud

EU-retten fastsætter ingen undtagelse til eller implicit begrænsning i tidsmæssig eller økonomisk henseende af denne pligt til at sørge for passagererne (indkvartering, måltider, forfriskninger)

Hvis en flyafgang aflyses, har det transporterende luftfartsselskab i medfør af EU-retten¹ pligt til at yde bistand til passagererne samt betale en kompensation. For så vidt angår pligten til at yde bistand og for at imødekomme passagerernes umiddelbare behov skal luftfartsselskabet gratis og i forhold til ventetiden tilbyde forfriskninger, måltider og efter omstændighederne hotelophold, transport mellem lufthavnen og overnattingsstedet samt stille kommunikationsmidler til rådighed. Luftfartsselskabet har pligt til at opfylde denne forpligtelse selv i de situationer, hvor aflysningen skyldes usædvanlige omstændigheder, dvs. omstændigheder, som ikke kunne have været undgået, selv om alle forholdsregler, der med rimelighed kunne træffes, faktisk var blevet truffet. Derimod er luftfartsselskabet ikke forpligtet til at betale kompensation, hvis det kan godtgøre, at aflysningen skyldes sådanne omstændigheder.

Efter vulkanen Eyjafjallajökulls udbrud i Island blev luftrummet over det meste af Nordeuropa – herunder bl.a. det irske og det britiske luftrum – lukket fra den 15. til den 23. april 2010 på grund af risikoen, der var forbundet med askeskyen. Herefter og frem til den 17. maj 2010 blev luftrummet over adskillige af de medlemsstater, som luftfartsselskabet Ryanair udbyder luftfartstjenester til og fra, lukket i kortere eller længere perioder.

Denise McDonagh var en af de passagerer, hvis flyafgang fra Faro til Dublin den 17. april 2010 blev aflyst som følge af vulkanudbruddet. Først den 22. april 2010 blev flyvningerne mellem Irland og det europæiske fastland genoptaget, og Denise McDonagh kunne endelig vende tilbage til Irland den 24. april 2010. Hun mener, at Ryanair ikke har ydet hende den nødvendige bistand, og at luftfartsselskabet skal betale hende en kompensation eller erstatning på næsten 1 130 EUR, hvilket svarer til hendes udgifter til at købe egne måltider, drikkevarer, indkvartering og transport.

Dublin Metropolitan District Court (Irland), som sagen er blevet anlagt ved, ønsker nærmere bestemt Domstolens fortolkning af, om lukning af luftrummet som følge af et vulkanudbrud er omfattet af begrebet »usædvanlige omstændigheder«, hvilket forpligter luftfartsselskabet til at sørge for forplejning til og indkvartering af passagererne, eller om en sådan lukning befinder sig i en sådan kategori, at det går videre end usædvanlige omstændigheder, hvilket vil bevirke, at luftfartsselskabet ikke har pligt til at sørge for forplejning til og indkvartering af passagererne. Domstolen anmodes desuden om under disse omstændigheder at tage stilling til spørgsmålet, om pligten til at sørge for forplejning og indkvartering bør være begrænset i økonomisk eller tidsmæssig henseende.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning af 11.2.2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser (EUT L 46, s. 1).

Generaladvokat Yves Bot henviser først og fremmest til, at begrebet »usædvanlige omstændigheder« ikke er defineret i EU-retten. Han præciserer, at rækkevidden af dette begreb må fastslås med henvisning til begrebets normale mening i sædvanlig sprogbrug, idet der tages hensyn til den generelle sammenhæng, hvori det anvendes, og de mål, der forfølges med den lovgivning, som det udgør en del af. I sædvanlig sprogbrug betegner dette begreb alle de omstændigheder, som det transporterende luftfartsselskab ikke har nogen kontrol over. Der er nemlig tale om en begivenhed, som ikke er et led i det berørte luftfartsselskabs sædvanlige aktivitetsudøvelse og ligger uden for luftfartsselskabets faktiske kontrol på grund af begivenhedens karakter eller oprindelse. Generaladvokaten er af den opfattelse, at alle de omstændigheder, der falder uden for det transporterende luftfartsselskabs kontrol, bør være omfattet under ét og samme begreb, nemlig »usædvanlige omstændigheder«, uden at der er plads til at opfinde en særlig kategori af »helt usædvanlige« begivenheder, der skulle medføre, at det transporterende luftfartsselskabs forpligtelser bortfalder fuldstændigt.

Denne vurdering støttes såvel af den pågældende EU-lovgivnings formål – nemlig at sikre et højt beskyttelsesniveau for luftfartspassagerer – som af den sammenhæng, hvori den indgår, som er karakteriseret ved, at passagerer, der tvunget til at blive i lufthavnen på grund af usædvanlige omstændigheder, befinder sig i en særligt sårbar situation.

Ifølge generaladvokaten er dette grunden til, at EU-lovgiver har fundet, at forpligtelsen til forplejning og indkvartering, i modsætning til den kompensationspligt, som påhviler det transporterende luftfartsselskab – og som ikke indtræder, når det kan godtgøres, at aflysningen af flyafgangen skyldes usædvanlige omstændigheder, der ikke kunne have været undgået – skal gælde, uanset hvilken begivenhed der har ført til aflysningen, og uanset om det transporterende luftfartsselskab er ansvarlig for begivenhedens indtræden eller ej. I denne henseende mener generaladvokaten, at pligten til at sørge for forplejning til og indkvartering af flypassagererne er så meget desto mere væsentlig og afgørende, når passagerernes flyafgang aflyses på grund af et vulkanudbrud, der har medført en lukning af luftrummet over flere medlemsstater i adskillige dage, og som indebærer, at visse passagerer er tvunget til at blive i lufthavnen eller langt fra deres hjem, mens de venter på, at luftrummet kan genåbnes.

Følgelig konkluderer generaladvokaten, at **omstændigheder såsom lukning af luftrummet på grund af et vulkanudbrud udgør usædvanlige omstændigheder i EU-rettens forstand.**

Efter at have henvist til, at EU-lovgivningen hverken fastsætter implicite, tidsmæssige eller økonomiske begrænsninger for pligten til at sørge for forplejning til og indkvartering af passagererne, forklarer generaladvokaten, at forpligtelsen til at sørge for forplejning og indkvartering er særligt væsentlig, når der indtræder usædvanlige omstændigheder, som varer i længere tid. Det er netop i de situationer, hvor ventetiden som følge af aflysningen af en flyafgang er særlig lang, at det er nødvendigt at sikre, at de flypassagerer, hvis flyafgang er blevet aflyst, kan få adgang til helt nødvendige varer og tjenesteydelser i hele ventetidens varighed. En begrænsning af pligten til at sørge for forplejning og indkvartering ville fratage EU-lovgivningen en del af dens effektive virkning, idet de berørte flypassagerer efter nogle dage vil blive overladt til sig selv.

Ifølge generaladvokaten giver denne konstatering ikke grundlag for at anfægte EU-reglernes gyldighed i forhold til bl.a. proportionalitetsprincippet og princippet om forbud mod forskelsbehandling. Det er ikke uforholdsmæssigt at lade de transporterende luftfartsselskaber være underlagt en forpligtelse til forplejning og indkvartering, for så vidt som disse luftfartsselskaber frit kan overvælte de omkostninger, der er forbundet med denne forpligtelse, på prisen for en flybillet. Denne praksis er desuden allerede iværksat af Ryanair, som i april 2011 indførte en særlig afgift med henblik på at opnå dækning for de omkostninger, som selskabet har afholdt til at sørge for forplejning til og indkvartering af de passagerer, hvis flyafgang blev aflyst på grund af det islandske vulkanudbrud.

Generaladvokaten fastslår videre, at pligten til at sørge for forplejning og indkvartering efter hans mening heller ikke er i strid med det almindelige princip om forbud mod forskelsbehandling, fordi forskellige transportmidler, henset til deres funktionsmåde, ikke er substituerbare. Situationen for

de virksomheder, der opererer inden for hvert af disse transportområder, kan således ikke sammenlignes. Hvad angår luftfartsbefordring, befinder de passagerer, der bliver udsat for aflysning eller lange forsinkelser af en flyafgang, sig i en situation, som objektivt er forskellig fra den, som passagerer fra andre transportmidler befinder sig i i lignende tilfælde.

Generaladvokaten foreslår følgelig Domstolen at svare, at EU-lovgivningen ikke indeholder en implicit fritagelse for eller begrænsning af forpligtelsen til at sørge for forplejning til og indkvartering af de passagerer, hvis flyafgang er blevet aflyst som følge af usædvanlige omstændigheder. Denne konstatering giver ikke grundlag for at anfægte bestemmelsernes gyldighed.

BEMÆRKNING: Generaladvokatens forslag til afgørelse er ikke bindende for Domstolen. Generaladvokaten har til opgave fuldstændig uafhængigt at foreslå Domstolen, hvorledes den pågældende sag skal afgøres. Domstolen indleder herefter sin rådslagning og afstemning, og dommen i sagen vil blive afsagt på et senere tidspunkt.

BEMÆRKNING: Gennem en præjudiciel forelæggelse kan retterne i medlemsstaterne i forbindelse med retssager, der verserer for dem, forelægge Domstolen spørgsmål vedrørende fortolkningen af EU-retten eller gyldigheden af en EU-retsakt. Domstolen træffer ikke afgørelse i den nationale retsvist. Det tilkommer den nationale ret at afgøre sagen i overensstemmelse med Domstolens afgørelse, der på tilsvarende måde er bindende for andre nationale retter i sager vedrørende en tilsvarende problemstilling.

Dette er et ikke-officielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Domstolen.

[Forslaget til afgørelse](#) offentliggøres på webstedet CURIA på fremsættelsesdagen.

Kontakt i Presse- og Informationsafdelingen: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Billeder fra fremsættelsen af forslaget til afgørelse er tilgængelige via "[Europe by Satellite](#)". ☎ (+32) 2 2964106